

Online monitoring varkensgezondheid:

De GD gebruikt informatie uit telefoongesprekken, bedrijfsbezoeken, sectie-inzendingen en laboratoriumbepalingen voor de monitoring van de varkensgezondheid in Nederland, in opdracht van de sector en de overheid. Dat is de Veekijker Varken. Het is een goede manier om bijtijds bijzonderheden te signaleren. Maar de GD wil ook de trends in bestaande gezondheidsproblemen steeds beter in beeld brengen. Eén van de manieren om dat te realiseren, is door gebruik te maken van informatie van praktijkdierenartsen.

Trends zoals die worden gesignaleerd door de Veekijker Varken, weerspiegelen niet noodzakelijk ontwikkelingen in de Nederlandse varkensgezondheid. Natuurlijk, PRRS is een belangrijke infectieziekte en daar wordt dus veel over gebeld. Dat klopt dus met elkaar. Maar bijvoorbeeld de enorme toename in belangstelling voor Circovirus in 2008 en 2009 had vooral te maken met nieuwe testen en entstoffen en niet zozeer met een toename van problemen. En het forse aanbod van biggen met streptokokkeninfecties in de sectiezaal komt deels doordat het een veelvoorkomend probleem is, maar óók door de vraag naar autovaccins.

Een ander punt betreft regioverschillen. Het ingezonden onderzoeksmateriaal voor laboratoriumonderzoek en de telefonische vragen uit de praktijk, zijn niet altijd evenredig verdeeld over het land. Daardoor zou het idee kunnen ontstaan dat een bepaald probleem gekoppeld is aan één regio. Kortom: de trends die de GD vaststelt en rapporteert, zijn niet altijd échte trends ... Maar waarom willen we die dan zo graag weten? Omdat de sector, de overheid én de dierenartsen op die trends willen inspelen. En het liefst snel.

Een voorbeeld: stelt u zich voor dat er ineens veel gevallen van kreupelheid zijn bij zeugen in een bepaald deel van het land. Dat kan reden zijn voor nadere actie. Misschien heeft een leverancier van pre-mixen vergeten vitamine D aan het voer toe te voegen. Of misschien is

net gestart, nu al interessant!

een nieuw virus zich aan het verspreiden over het land. Of misschien worden steeds meer zeugen van een bepaald gevoelig ras ingezet. Of misschien...? Het ligt voor de hand om voor de echte trends informatie te benutten van dierenartsenpraktijken verspreid over het hele land. Dan kan een goed en representatief beeld ontstaan.

Gewenst: informatie van praktici

De wens om voor de monitoring meer gebruik te maken van informatie vanuit dierenartsenpraktijken bestaat al jaren. Maar gegevens verzamelen en verwerken kost tijd. En tijd is geld. Gelukkig is het nu mogelijk om informatie gemakkelijk en snel digitaal te verzamelen en te verzenden en dan heeft monitoring via de dierenartsenpraktijk kans van slagen. In 2011 startte een pilotproject waarin vier grote dierenartsenpraktijken basale informatie uit hun eigen bedrijfsbezoeken naar de GD doorsturen. Inmiddels is daarvoor een handige webapplicatie beschikbaar via VeeOnline. Dierenartsen kunnen in de applicatie van een bedrijfsbezoek in vijf simpele stappen vastleggen om welke diergroep het ging (1), welk orgaansysteem (2) en welk symptoom het betrof (3), wat de diagnose is (4) en of extra onderzoek is gedaan om dat vast te stellen (5).

Meer mogelijkheden

Met de gegevens kan de GD overzichten maken van de trends in de varkensgezondheid. Doordat de informatie nu computermatig verwerkt wordt, zijn er veel meer mogelijkheden. Als er genoeg informatie bekend is, wordt bijvoorbeeld duidelijk of een toename van het aantal verwerpers bij zeugen in een bepaalde praktijk meer voorkomt. Of in een bepaalde regio. En welke diagnoses daaraan gekoppeld zijn.

De pilot van de online monitor van de varkensgezondheid is een succes. Maar het wordt pas echt interessant als meer dierenartsenpraktijken mee doen. Het kan zelfs een manier zijn om verklaringen te vinden voor verschillen in het antibioticumgebruik, als die variaties blijken samen te gaan met variaties in bepaalde gezondheidsproblemen. Tenslotte kan het ook nog een instrument zijn voor dierenartsen om elkaar scherp te houden.

Informatie uit de pilot

Uit de pilot zijn al enkele interessante zaken te melden:

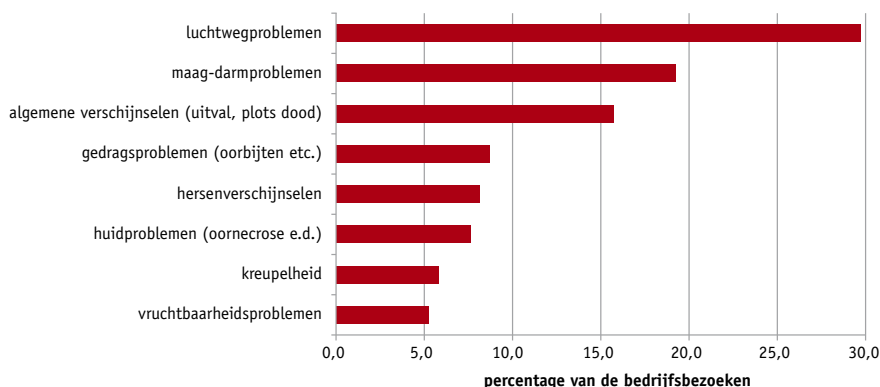
- de meeste bedrijfsbezoeken waarbij gezondheidsproblemen aanwezig zijn, hebben te maken met luchtwegproble-

men bij vleesvarkens (bijna 30%) en daarna komen de maag-darmproblemen bij vleesvarkens (bijna 20%, zie figuur 1);

- tussen dierenartsen zitten grote verschillen in de conclusie over de oorzaak van luchtwegproblemen: sommigen vinden griep veruit het belangrijkste, maar anderen het stalklimaat – het één sluit het ander natuurlijk niet uit... ;
- de ziektekiem die het vaakst aanleiding is voor een bedrijfsbezoek is *Streptococcus suis* (9,9%); op de tweede plaats staan App en PIA (allebei 6,4%) en daarna komt 'stalklimaat' (5,8%) als meest genoemde oorzaak voor problemen;
- op bedrijven met gezondheidsproblemen wordt in een kwart van de gevallen geen echte diagnose gesteld; als wel een diagnose wordt gesteld, dan is die in één derde van de gevallen nader onderzocht met (laboratorium)onderzoek (zie figuur 2).

Kortom, nu al is boeiende informatie voor de sector uit deze pilot te halen, maar het wordt veel informatiever als meer praktijken gaan deelnemen.

FIGUUR 1: Welk soort problemen komen dierenartsen het meest tegen bij varkens?

FIGUUR 2: Wat stelt de dierenarts vast tijdens een bedrijfsbezoek?

